

Jacek Moszczyński

Łosośna, st. 1, gm. Kuźnica
Białostocka, woj. białostockie, AZP
30-91/1

Informator Archeologiczny : badania 30, 225

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ŁOSOŚNA, st. 1,
gm. Kuźnica Białostocka,
woj. białostockie,
AZP 30-91/1

- grodzisko wczesnośredniowieczne (VIII-XII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe spowodowane zniszczeniem zachodniej części stanowiska przez wybiórkę żwiru, przeprowadzone przez mgr. Jacka Moszczyńskiego (Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi). Finansowane przez PSOZ. Czwarty sezon badań. Wykopy zlokalizowano wzdłuż skarpy żwirowni. Przebadano powierzchnię około 165 m².

W części północnej wykopu (odc. I, II, XIV) odkryto zarys czworokątnego budynku naziemnego (ob. nr 1), prawdopodobnie konstrukcji zrębowej, w dużym stopniu zniszczonego w czasie wybierania żwiru. Znalaziono w nim dużą ilość ceramiki zdobionej poziomymi żłobkami i ornamentem falistym oraz przęślik gliniany i kości zwierzęce. Wydaje się, że na podstawie materiału zabytkowego obiekt należy datować na X-XI w. (zawierał on także ceramikę ze starszych faz osadniczych – VIII-IX w.). Możliwe, że tego rodzaju zabudowa, składająca się z budynków naziemnych, znajdowała się w części północnej i północno-wschodniej grodziska, wzdłuż jego wałów. W części południowej były to półziemianki. W środkowej partii wykopu (odc. V, VI) odsłonięta została jama odpadkowa (ob. nr 2), w której znalaziono fragmenty ceramiki, nożyk żelazny oraz kości zwierzęce. Materiał zabytkowy pochodzący z tego obiektu datować można na VIII-IX i X-XI w. W części południowej wykopu (odc. XI, XII) wystąpiły warstwy związane z wałem grodu, poza tym odkryto kilka jam i palenisko. Na podstawie dotychczasowych badań można twierdzić, że gród funkcjonował od VIII do początku XII w.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Białymstoku. Badania powinny być kontynuowane.

ŁUKOWISKO, st. V,
gm. Międzyrzec Podlaski,
woj. białkopodlaskie,
AZP 59-83/13

- ślady osadnictwa z młodszego okresu przedrzymskiego – okresu wpływów rzymskich
- osada wczesnośredniowieczna (VI-IX, XII-XIII w.)
- ślady osadnictwa nowożytnego

Ratownicze badania wykopaliskowe spowodowane eksploatacją piaskowni na stanowisku, przeprowadzone w dniach od 17 do 20 października przez dr Joannę Kalagę (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 1,25 ara w sześciu wykopach.

Wykop I (12 m²) został założony w północno-wschodniej części wybierzyska. Pod warstwą humusu wystąpiła warstwa kulturowa, a w niej owalna jama osadnicza (ob. 1) oraz towarzyszący jej słup. Jama w profilu miała kształt zbliżony do nieckowatego i wypełniona była brunatnoszarym piaskiem. W jej wypełniku znalaziono kilka fragmentów naczyń glinianych, datowanych na okres wczesnego średniowiecza, oraz fragment krążka glinianego. Przy północnej krawędzi wybierzyska założono wykop II (24 m²), w którym pod warstwą humusu wystąpiła brunatnobrązowa warstewka kulturowa z fragmentami wczesnośredniowiecznych naczyń glinianych (VII-VIII w.), i wykop III (11 m²), w którym po zdjęciu humusu pojawiła się gruszkowata, w profilu nieckowata jama (ob. 2). Jej wypełnik tworzyła intensywnie czarna, przepalona, tłusta ziemia, również z fragmentami wczesnośredniowiecznych naczyń glinianych. Wykop IV (25 m²) zlokalizowano na wschodniej krawędzi wybierzyska. Pod humusem ujawniono zarysy rozległego obiektu typu półziemianki. Na poziomie warstwy stropowej obiekt miał kształt owalny, w profilu był nieckowaty. Jego wypełnik tworzyła intensywnie czarna, przepalona ziemia, z dużą ilością węgla drzewnych i ceramiki. W północnym narożniku obiektu uchwycono zarysy paleniska kamiennego, a w części centralnej zarysowały się negatywy dwóch słupów podtrzymujących konstrukcję dachową. Materiał pozyskany z wypełnika półziemianki to kilkadziesiąt fragmentów naczyń glinianych (typ „Korczak” i tzw. ceramika praska), datowanych na VI-VII w., czyli najstarsze fazy wczesnego średniowiecza. Wschodniej części obiektu nie wyeksplorowano, ponieważ wchodziła w pole orne. W wykopie V, założonym w południowo-wschodniej części wybierzyska, po zdjęciu humusu na całej powierzchni wystąpiła warstwa kulturowa o bardzo małej miąższości. Odsłonięto stropy obiektu 4 oraz kilku zaciemnień. Obiekt rysował się na poziomie warstwy stropowej jako okrągła jama o intensywnie czarnym wypełniku, wewnątrz którego znajdowały się przepalone kamienie i węgle drzewne. W profilu miał kształt rynienkowaty. Z wypełnika obiektu 4 pochodzi kilkanaście fragmentów glinianych naczyń, datowanych na VIII-IX i XI-XIII w. W wykopie VI, usytuowanym wzdłuż południowej krawędzi wybierzyska, pod warstwą humusu wystąpiła warstewka kulturowa o nieznacznej miąższości, całkowicie pozbawiona materiału zabytkowego.